

zneje, ko se stranka preveč opomore, morda borba bila pretežka.

V narodnem oziru še utegnejo krščanski socialisti biti nam nevarnejši nego nemški liberalci. Poslednji so propadajoča, ti pa napredujoča stranka. Nemški nacionalci nam niso bili nevarni, dokler so bili sami, ker zaradi svojega prusofilstva niso mogli pridobiti velikega vpliva v Avstriji. Nevarnejši pa postajajo, ako se združijo s krščanskimi socialisti. Ta stranka je avstrijska in s tem bi nemški nacionalci postali sposobni za vlado. Da se pa mislijo krščanski socialisti postaviti popolnoma na nemškonarodni program, to nam spričuje govor kneza Liechtensteina, ki je vabil nemške nacionalce naravnost v svoj tabor in priporočal nemškim konservativcem naj se bolj spominjajo svoje narodnosti.

Vemo, da nekateri opravičujejo postopanje nemških socialistov s tem, da morajo kazati se nemškonarodne, ker drugače ne zmagajo na Dunaji. To je povse neosnovano. Boj, ki se bije na Dunaji, ni naroden, temveč narodnogospodarsk. Ondu narodnosti prav za prav še ni treba vlačiti na dan. Narodno vprašanje so krščanski socialisti izvlekli, ker to ugaja njih srcu, in ker hočejo z narodno politiko odvrniti pozornost od narodnogospodarstva, kajti obetali so volilcem v narodnogospodarskem oziru, kar jim ne bode moč izpolniti. Sicer je pa to pomisliti, kakšne bodo posledice tega, če bode ta stranka delala zase z nemškim šovinizmom, kot je začela. Ne le na Dunaji, temveč povsod v Avstriji bode razvnela mej Nemci narodno nestrpnost in imeli bodemo hujše boje, nego jih imamo sedaj. Tudi ko bi hotela kedaj premeniti taktiko, je ne bode mogla, prisiljena bode hoditi po potu, katero je nastopila. Vsaj vidimo pri nemških liberalcih, da ne morejo prijenjavati v narodnem oziru, ko bi tudi hoteli.

V začetku se da vsak tok zaježiti, a pozneje je večkrat prepozno. Zato pa moramo začasno začetni ustavljati se temu nemškonarodnemu toku, da ne pride v Avstriji do kacega federalizma, s katerim bi se več slovenskih pokrajin izročilo v nemško žrelo.

Politični pregled.

Deželnozkorske volitve. — V oktobru bodo letos nove volitve za deželni zbor v raznih kronovinah. Te volitve se zaradi tega jako važne, ker ni dvombe, da bodo nekoliko vplivale na razvoj stvari v državnem zboru. Ob enem bode nekako merilo za bodoče državnozbornske volitve. Zaradi tega pa že razne stranke pridno agitujejo. Na Češkem je zlasti pričakovati, da Mladočehi odvzamejo Staročehom več mandatov. Staročeska stranka pa napenja vse sile, da se obdrži. Organizovala se je že po vsej deželi, a to jej bode najbrž le malo pomagalo. Veleposestniki in jeden del duhovščine bodo pač podpirali s svojim vplivom Staročeha. V Galiciji se pa začenja močno gibanje po kmetih. Kmetje ne marajo več voliti sedanjih poslancev, ki so zastopali le interese veleposestnikov. Želeti je vsekako, da tudi Galicija dobi bolj demokratične zastopnike, ker bodo ž njimi druge slovanske stranke se lažje sporazumele, nego s sedanjimi zastopniki, ki se ne brigajo za družega, kakor za koristi poljske žlahte.

Dumreicher, zastopnik koroške trgovinske zbornice, odložil je svoj mandat. Dumreicher je nekaj bolehen in sedanja politika zedinjene levice mu ne ugaja. Dumreicher je pripadal k skrajnemu delu levice in bi po svojem političnem prepričanju bil pripadal bolj k nemškim nacionalcem. Bil je jeden največjih nasprotnikov Slovencev. Zaradi tega obsoja, da je levica glasovala za budget, v katerem je bila celjska postavka. Dumreicher se je izjavil, da bi prav za prav morali vsi levičarji odložiti svoje mandate, da dajo volilcem priliko, izreči svoje mnenje. Seveda tega sveta Dumreicherievega levica ne bode poslušala, ker ve, da se ima bati pri volitvah zgube mnogih mandatov. S tem bi le ustregli nemškim nacionalcem, ki jim pridno izpodkopujejo tla. Ko bi bile sedaj volitve, ko je še koalicija v živem spominu bi liberalci gotovo skoro četrtno mandatov zgubili. Ne le celjsko vprašanje, temveč tudi njih nazadnjaške težnje glede volilne reforme so jih pripravile ob veljavo pri liberalnih volilcih.

Nova koalicija. — Konservativnim Nemcem je že jako težko, da se je razrušila koalicija. Sprva so se nadejali, da bodo Mladočehi se jim približali, in se obnovi nekdanji železni obroč desnice. Mladočehi pa ne vstopijo v nobeno večino, katera ni odločno za uresničenje mladočeskega programa in pa za zdatno razširjenje volilne pravice. Poslednjega se pa konservativci silno boje. O svojem času so iz strahu pred razširjenjem volilne pravice bili se zvezali z nemškimi liberalci. Sedaj pa zopet vabijo liberalce v zvezo. Ker pa vedo, da bi ne mogel obstati konservativni klub, ako se odlože narodna vprašanja priporočajo zmernejšim levičarjem, da naj izbacnejo iz svoje stranke vse skrajne elemente. Levica pa nič prav ne mara slišati teh svetov. Liberalci vedo, da bi v novi koaliciji ne imeli zadostnega vpliva, ako se razcepijo in bi le zgubili popularnost pri volilcih. Zaradi tega je pa stališče konservativcev sedaj težje, nego je bilo pred koalicijo. Politiko, katero je bil zasnoval grof Hohenwart, rodi vedno nove težave. Z lepo se nemški konservativci iz teh težav ne bodo izmotali. Če se ne posreči sklopiti nove koalicije, razpustiti se bode moral državni zbor.

Zedinjena levica. — Nekateri levičarski listi spoznavajo, da se drugače liberalci več ne opomorejo, da se postavijo bolj na demokratično stališče in zahtevajo daleč sezajočo volilno reformo. Liberalci so pač prepozno prišli na to rešilno misel. Sedaj jim nikdo več resno ne veruje. Na drugi strani je pa tako premeno politiko veliko lažje priporočati, nego pa izvajati. Veleposestniki bi nikakor ne marali za obširno volilno reformo, ker se boje, da njih koristi pridejo v nevarnost. Zaradi tega ni dvombe, da se levica razcepi, ko bi še kaj takega poskušala. Zatorej mi ne verujemo, da bi levica poslušala take svete svojih glasil. Najbrž se pa s takimi govoricami skuša vplivati le na dunajske volilce, da bi pri volitvi v mestni zastop rajši volili liberalce. Demokratični nazori na Dunaji še precej vlečejo. Po dunajskih volitvah bode nemška liberalna stranka na ves demokratizem pozabila.

Shod nemadjarstij na Ogerskem je Madjarom trn v peti. Nekateri časopisi priporočajo, da bi se shod prepovedal, a vlada se prav ne upa, ker bi to le še bolj svetlo razkrilo, kako se zatirajo Slovani in Rumuni na Ogerskem. Tudi bi prepoved dosti ne hasnila, kajti shod bi se potem sešel na Dunaji in z Dunaja bi se njega razprave in sklepi še bolj izvedeli po svetu. Najhuje jezi Madjare to, da se v dotičnem oklici govori o raznih narodih na Ogerskem. Madjarski časopisi naglašajo, da je na Ogerskem le jeden narod in to je madjarski. Vsak ogerski državljani mora znati madjarski. Iz teh izjav so pač jasne madjarske namere, da bi radi raznarodili vse druge narodnosti. To se pa jim ne bode posrečilo, kajti nemadjarstij narodi se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti. — Na ta shod pa baje pridejo tudi Srbi iz Hrvaške in se hočejo menda pritoževati o preziranju srbske narodnosti na Hrvaškem. Sodi se pa, da hočejo le Madjari